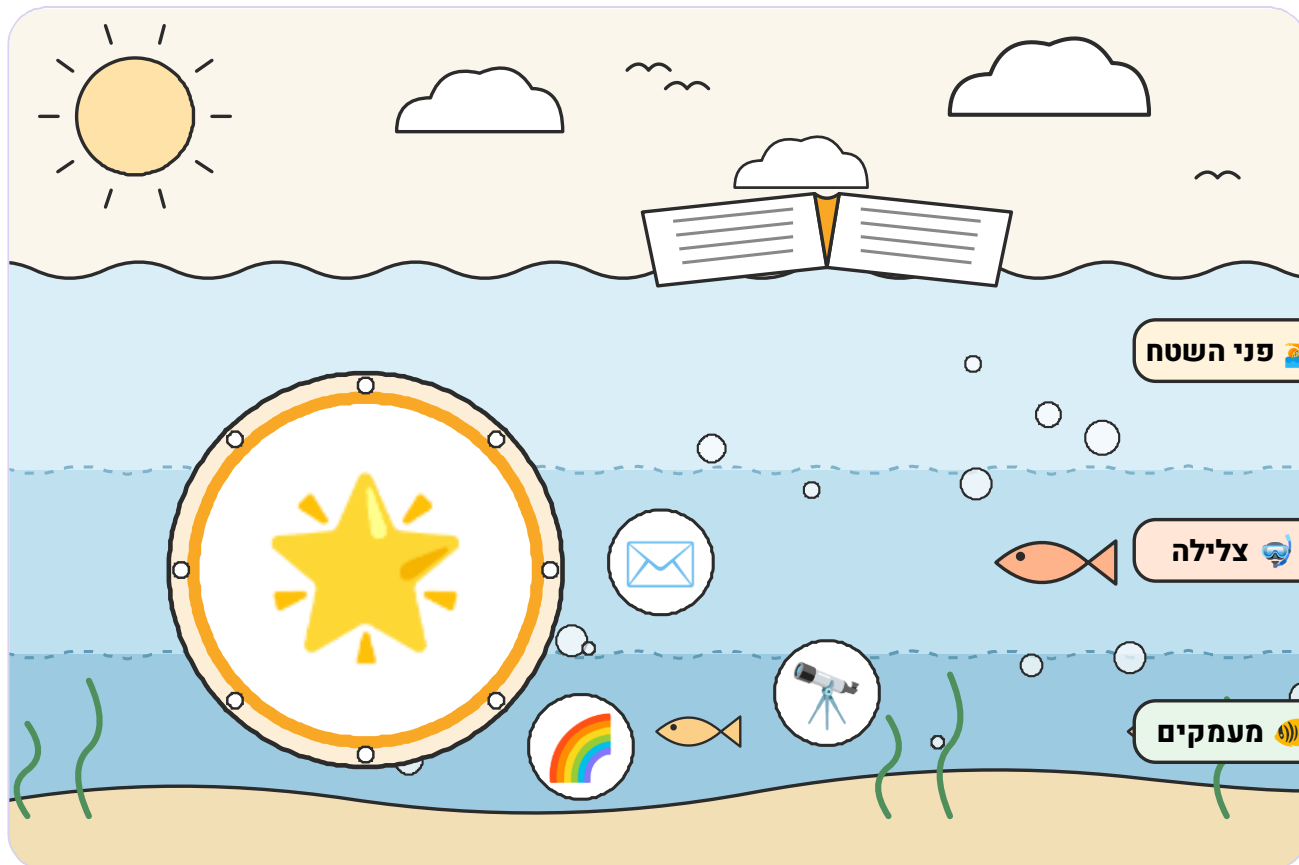

חלומות לעתיד

איפה אני בעוד 10 שנים? – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

תאריך:

כיתה:

שם:

טקסט ושאלות

- 6 הטקסט: לאלה בת ה-24, מאלה בת ה-14
- 7 חלק א' – שחייה על פני השטח
- 8 חלק ב' – צלילה
- 10 חלק ג' – מעמקים
- 13 בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה
- 14 מפתח תשובות למורה

כלים לקריאה

- 2 דף האסטרטגיות
- 3 מפת הצלילה
- 4 סימניות לגזירה
- 5 כרטיסי מילים לקיפול

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

אחרי הטקסט

מסכמים במשפט

מה הרעיון המרכזי – במילים שלי?

בוחנים בעין ביקורתית

האם הנימוקים משכנעים? מה חסר?

מחברים לחיים

איפה פגשתי משהו דומה? מה עמדת?

בזמן הטקסט

מסמנים בעיפרון

מילה לא מוכרת – עיגול. משפט חשוב – קו.

עוצרים בתחנות

מה קרה עד עכשיו? מה אני מנחש/ת שיקרה?

ממפים את הטיעון

טענה, נימוקים, טענת נגד, הפרכה ומסקנה. שימו לב למילות קישור.

לפני הטקסט

מציצים בכותרת ובתמונה

על מה הטקסט? מה כבר ידוע לי על הנושא?

קובעים מטרה

למה אני קורא/ת? למידע, להנאה, כדי לגבש דעה?

מזהים סוגה ומטרה

טור, כתבה, מאמר טיעון? מה הכותב/ת רוצה להשיג?

מקרא סימונים בעיפרון

מתחבר אליי

מפתיע אותי

לא הבנתי

משפט חשוב

מילה לא מוכרת

רשימת בדיקה לקורא/ת

קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט ☐

קראתי את כל הטקסט עד הסוף ☐

סימנתי מילה שלא הבנתי ☐

קראתי שוב את מה שלא היה ברור ☐

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי

מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים

צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים
ומבנה

שחייה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: מכתב לעצמי העתידי

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
פנטזיה חיובית	לדמיין רק את ההצלחה, בלי הקשיים	
מכשולים	קשיים שעומדים בדרך	
מבחנים בין	מזהים הבדל בין שני דברים	
עלול	יכול לקרות, לרוב לרעה	
אם... אז...	תוכנית מראש: כיצד אגיב למכשול	

כלים לקריאה

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקווקו ✂

המעמקים

מעבר לשורות

- האם הטיעון משכנע? למה?
- מה טענת הנגד החזקה ביותר?
- מה עמדת המנומקת?
- איך זה מתחבר לחברה שלנו?

השאלה שלי: 🖋

חלומות לעתיד 📖
חט"ע 🎓

צלילה

בין השורות

- מה תפקיד הפסקה בטקסט?
- איזה יחס לוגי יוצרת מילת הקישור?
- מה המטרה של הכותב/ת?
- מה פירוש הביטוי בהקשר?

השאלה שלי: 🖋

חלומות לעתיד 📖
חט"ע 🎓

פני המים

כתוב בטקסט

- מי? מה? איפה? מתי?
- איזה פרט מוכיח?
- מה קרה קודם ומה אחר כך?
- איפה זה כתוב?

השאלה שלי: 🖋

חלומות לעתיד 📖
חט"ע 🎓

כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

לדמיין רק את ההצלחה, בלי הקשיים	פנטזיה חיובית
קשיים שעומדים בדרך	מכשולים
מזהים הבדל בין שני דברים	מבחינים בין
יכול לקרות, לרוב לרעה	עלול
תוכנית מראש: כיצד אגיב למכשול	אם... אז...
ניגוד	לעומת זאת
סיבה	משום ש
תוצאה הפוכה מהצפוי	דווקא

לאלה בת ה-24, מאלה בת ה-14

לפני הקריאה

סוג הטקסט: מכתב לעצמי העתידי. האם לדמיין הצלחה עוזר להצליח? כתבו השערה לפני הקריאה.

הניחוש שלי:

מילון קטן

פנטזיה חיובית

לדמיין רק את ההצלחה, בלי הקשיים

מכשולים

קשיים שעומדים בדרך

מבחינים בין

מזהים הבדל בין שני דברים

עלול

יכול לקרות, לרוב לרעה

אם... אז...

תוכנית מראש: כיצד אני למכשול

הערות שלי

1 שלום לי, אני כותבת לך מהחדר שלי, עם הפוסטר המקומט של הכוכבים מעל המיטה. המורה ביקשה שנכתוב לעצמנו בעוד עשר שנים, אז הנה.

2 אני רוצה לשאול אותך שלוש שאלות. אחת – את עדיין מסתכלת בכוכבים? כי היום אני חולמת להיות חוקרת חלל. אבל אני גרועה בפזיקה, ואני מפחדת שזה סתם חלום של ילדה.

3 שתיים – את זוכרת את הפחד? הפחד לשאול שאלות בכיתה כי אולי יצחקו? אני מקווה שהתגברת. כדי שיהיה לך קל יותר, אני מבטיחה שהשנה אשאל לפחות שאלה אחת בכל שיעור מדעים. צעד קטן, אבל שלי.

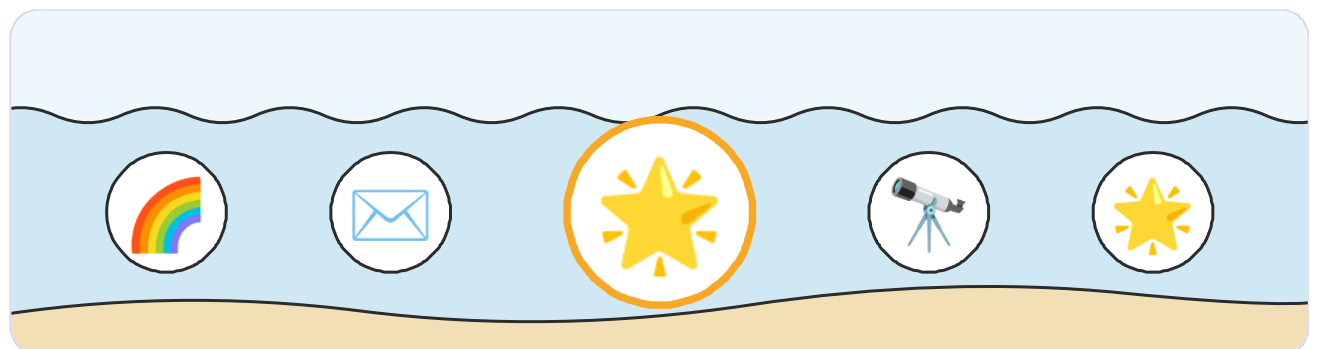
● **תחנת עצירה:** עצרו רגע: מה קרה עד כאן? מה לדעתכם יקרה עכשיו?

4 שלוש – ואם לא נהיית חוקרת חלל? זה בסדר. אולי גילית משהו אחר שאת אוהבת. רק תבטיחי לי שבחרת בעצמך, ולא בגלל מה שאחרים חשבו.

5 אה, ועוד דבר: אם את קוראת את זה ביום קשה – תזכרי שפעם, בת ארבע-עשרה, האמנתי בך. שלך, אלה

6 פסיכולוגים מבחינים בין 'פנטזיה חיובית' – לדמיין רק את ההצלחה – לבין חשיבה הכוללת גם את המכשולים. מחקרים מצאו שדמיון ההצלחה לבדו עלול דווקא להפחית מאמץ, משום שהמוח 'נהנה' מההישג עוד לפני שהושג. לעומת זאת, מי שמדמיין גם את המכשול ומתכנן מראש 'אם... אז...' – מגדיל את סיכוייו להתקדם. המכתב של אלה עושה בדיוק זאת: חלום, מכשול ותוכנית.

פסקת הרחבה – חט"ע

שם: _____

לאלה בת ה-24, מאלה בת ה-14

חלק א' - שחייה על פני השטח

תחילה נאתר מידע מפורש במכתב ובפסקה המחקרית.

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

1

על מה חולמת אלה?

ב להיות שחקנית

א להיות חוקרת חלל

ג להיות רופאה

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

2

ממה אלה מפחדת?

ב מכלבים

א לשאול שאלות בכיתה

ג מהחושך

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

3

מה הצעד הקטן שהיא מבטיחה?

ב לקנות טלסקופ

א לשאול שאלה בכל שיעור מדעים

ג לעבור לעיר אחרת

בדיקת פרטים

פני המים • כתוב בטקסט

4

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	נכון ✓	לא נכון X
לפי המחקרים, דמיון ההצלחה לבדו מגביר את המאמץ.	☐	☐
לפי הטקסט, המכתב של אלה כולל חלום, מכשול ותוכנית.	☐	☐
אלה מבטיחה לשאול שאלה אחת לפחות בכל שיעור מדעים.	☐	☐
לפי הטקסט, המוח 'נהנה' מההישג רק לאחר שהושג.	☐	☐

אוצר מילים בהקשר

פני המים • כתוב בטקסט

5

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

לכן

לעומת זאת

מאמץ

מכשולים

מחסן מילים:

1. פסיכולוגים מתארים חשיבה הכוללת גם את ה_____.

2. דמיון ההצלחה לבדו עלול להפחית _____.

3. _____, מי שמדמיין גם את המכשול מגדיל את סיכויו להתקדם.

לאלה בת ה-24, מאלה בת ה-14 (המשך)

שם:

חלק ב' - צלילה

כעת ננתח את מבנה הטיעון, את מילות הקישור ואת המכתב למחקר.

סימון בטקסט

צלילה • בין השורות

6

מסמנים בטקסט

- סמנו בצהוב את המשפט שמסביר מדוע פנטזיה חיובית עלולה להזיק.
- סמנו בירוק את המשפט שמקשר בין המחקר לבין המכתב של אלה.

מיון וארגון

צלילה • בין השורות

7

השלימו תוכנית 'אם... אז...' - מכשול או תגובה? (מיינו: סמנו ✓ בעמודה המתאימה)

הפריט	אם (מכשול)	אז (תגובה)
אם אני מפחדת לשאול	☐	☐
אז אכתוב את השאלה על פתק קודם	☐	☐
אם אקבל ציון נמוך בפיזיקה	☐	☐
אז אבקש שיעור עזר	☐	☐

קישור מושגים

צלילה • בין השורות

8

מתחו קו בין מילת הקישור לבין תפקידה הלוגי בפסקה

1. לעומת זאת	•	א. תוצאה הפוכה מהצפוי
2. משום ש	•	ב. ניגוד
3. דווקא	•	ג. הפניה אחורה וקישור המחקר למכתב
4. בדיוק זאת	•	ד. סיבה

מבנה ומטרה

צלילה • בין השורות

9

מה מאפיין את סוגת 'המכתב לעצמי'?

- א פנייה בגוף שני, מבט אישי ורגשי, מבנה של פתיחה וחתומה
- ב עובדות ונתונים בלבד
- ג דיאלוג בין דמויות רבות

שאלות לפי עומק • חט"ע

לאלה בת ה־24, מאלה בת ה־14 (המשך)

שם:

מבנה ומטרה

צלילה • בין השורות

10

כיצד הפסקה האחרונה מאירה את המכתב?

- א מראה שמבנה המכתב (חלום-מכשול-תוכנית) תואם מחקר
- ב סותרת את המכתב
- ג מוסיפה דמות

מבנה ומטרה

צלילה • בין השורות

11

מהי 'פנטזיה חיובית' לפי הטקסט?

- א דמיון ההצלחה בלבד, בלי מכשולים
- ב תוכנית מפורטת
- ג פחד מכישלון

מבנה ומטרה

צלילה • בין השורות

12

מהי מטרת הפסקה המחקרית שנוספה אחרי המכתב, וכיצד היא משנה את האופן שבו אנו קוראים את מכתבה של אלה? הסבירו והביאו דוגמה מן המכתב.

מבנה ומטרה

צלילה • בין השורות

13

הסבירו כיצד מילות הקישור 'דווקא' ולעומת זאת' בונות את הטיעון בפסקה האחרונה. מה היה משתנה בהבנת הפסקה בלעדיהן?

שאלות לפי עומק • חט"ע

לאלה בת ה־24, מאלה בת ה־14 (המשך)

שם:

מארגן גרפי

צלילה • בין השורות

14

בנו טבלת טיעון לפסקה המחקרית

טענה	נימוק	דוגמה מהמכתב

חלק ג' - מעמקים

לסיום תגבשו עמדה ותתכננו את הדרך לחלום שלכם.

העברה למקרה חדש

המעמקים • מעבר לשורות

15

על פי הפסקה המחקרית, מה מסביר את מצבו של עומר? נסחו עבורו שתי תוכניות 'אם... אז...'.

מקרה לבחינה: הרומן של עומר

עומר בכיתה י"א חולם לכתוב רומן. הוא מבלה ערבים בדמיון הרגע שבו יחזיק את הספר המודפס, אבל עוד לא כתב אפילו עמוד אחד.

שם:

המעמקים • מעבר לשורות

16

[illegible]

המעמקים • מעבר לשורות

17

המעמקים • מעבר לשורות

18

 מעגל שיח

- מה ההבדל בין חלום, מטרה וצעד?
- איזה פחד עלול לעצור חלום – ומה עוזר מולו?
- מי מאמין בכם? ומה הייתם רוצים שיגיד לכם ביום קשה?

לא לה ב' ה' 24, מ'לה ב' ה' 14 (המשך)

המעמקים • מעבר לשורות

19

שרטטו תרשים זרימה לחלום שלכם: חלום ← מכשול צפוי ← תוכנית 'אם... אז...!'

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
			אני יודע/ת להבחין בין פנטזיה חיובית לבין חשיבה הכוללת מכשולים.
			אני יודע/ת לזהות את תפקידן של מילות קישור בטיעון.
			אני יכול/ה לנסח תוכנית 'אם... אז...' משלי.

חלומות לעתיד • חט"ע

כרטיס יציאה

שם:

כיתה:

תאריך:

1. במשפט אחד: מה הסכנה שבפנטזיה חיובית?

2. מכשול צפוי בדרך לחלום שלי, והתגובה המתוכננת שלי:

3. מה תורמת הפסקה המחקרית להבנת המכתב של אלה?

כמה נהייתי מהטקסט? 1 2 3 4 5

מה אני לוקח/ת איתי מהטקסט? כתבו או ציירו

מפתח תשובות למורה

מפתח תשובות למורה

מפתח תשובות למורה – חט"ע. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

שאלה	תשובה
1	א. להיות חוקרת חלל
2	א. לשאול שאלות בכיתה
3	א. לשאול שאלה בכל שיעור מדעים
4	1. לא נכון 2. נכון 3. נכון 4. לא נכון
7	אם אני מפחדת לשאול ← אם (מכשול); אז אכתוב את השאלה על פתק קודם ← אז (תגובה); אם אקבל ציון נמוך בפיזיקה ← אם (מכשול); אז אבקש שיעור עזר ← אז (תגובה)
8	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג
9	א. פנייה בגוף שני, מבט אישי ורגשי, מבנה של פתיחה וחתימה
10	א. מראה שמבנה המכתב (חלום-מכשול-תוכנית) תואם מחקר
11	א. דמיון ההצלחה בלבד, בלי מכשולים

יצרה: רוית ראש בן ישי

קוראים את העולם שלנו • חלומות לעתיד • חוברת תלמיד לחט"ע

